

ЗОШТО АГРЕСОРИТЕ

Целта на предложениот законски проект за постконфликтна амнестија е да се амнестираат од одговорност Александар Цветков, Горан Стојков, Бобан Утковски и Митко Кикереков, кои веќе девет месеци се наоѓаат во притвор како обвинети за убиство на седуммината економски емигранти од Пакистан и од Индија. Поради истиот случај, од крајот на август минатата година во притвор во Хрватска се наоѓа и поранешниот министер за внатрешни работи Љубе Бошкоски.

"Доколку македонскиот суд навистина сака да ја докаже својата валидност и легитимност и навистина да работи во согласност како со македонските, така и со меѓународните закони, тогаш јавно го повикуваме да се издигне над дневните политики на било која владејачка партија и навистина независно да ја извршува својата работа, а не девет месеци да држи невини луѓе во затвор", изјави Билјана Цветкова, сопруга на Александар Цветков.

Пишува:
Жаклина МИТЕВСКА

Во Собранието на Република Македонија, опозиционата ВМРО - Народна поднесе Предлог - закон за постконфликтна амнестија, со која се предвидува ослободување од гонење, запирање кривични постапки и целосно ослободување од извршување на казната затвор на граѓаните на државава, за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела поврзани со конфликтот во 2001 година, заклучно со 2. 8. 2002 година. Доколку се усвои овој Закон, амнестијата ќе се однесува и на граѓаните за кои постои основано сомневање дека подготвиле или сториле кривични дела во врска со конфликтот од 2001 година и по 26 септември таа година, докога важи стариот Закон за амнестија, вклучувајќи го и

случајот "Раштански лозја". Всушност, целта на предложениот законски проект е да се амнестираат од одговорност Александар Цветков, Горан Стојков, Бобан Утковски и Митко Кикереков, кои веќе девет месеци се наоѓаат во притвор како обвинети за убиство на седуммината економски емигранти од Пакистан и од Индија. Поради истиот случај, од крајот на август минатата година во притвор во Хрватска се наоѓа и поранешниот министер за внатрешни работи Љубе Бошкоски.

Размислувањата за предложениот Закон се различни и се движат во насока на тоа дека за некој да биде амнестиран, тоа лице претходно треба да биде и осудено, дека всушност се мешаат различни термини, а постои и предупредување дека е потребна крајна внимателност во однос на правните елементи, односно треба да се разграничат кривичните дела кои не се поврзани со конфликтот во 2001 година. Сепак, постои и размислување

ПРЕДЛАГАЧИ: Група пратеници

Предлог за донесување на закон за амнестија, со Предлог-закон

Скопје, јануари 2005

дека тоа барем засега е единствениот начин за да се спасат обвинетите од затворските ќелии.

ДИЛЕМИ

Социјалдемократскиот сојуз најверојатно ќе ја чека судската одлука за обвинетите во "Раштански лозја", па дури потоа ќе се изјасни дали ќе го поддржи овој предлог на ВМРО - Народна. Ваквата одлука, како што веќе објавија медиумите, тие ја образложуваат со ставот дека ниту законодавната ниту извршната власт не треба да се мешаат во работата на судовите, а без судска одлука нема кого да амнестираат.

Во ВМРО-ДПМНЕ размислуваат за овој предлог, а неофицијално се дознава дека сè е можно, и да се поддржи, и да се интервенира во него, но и да се отфрли предлогот. Потпретседателката на оваа партија, Ганка Самоиловска - Цветанова, пред неколку дена одби да го коментира предлогот на ВМРО - Народна, при што потенцираше де-

СТАНАА "ЖРТВА"?!

Образложение

1. Оцена за состојбата во областа која треба да се уреди со закон

Во текот на 2001 година на дел од територијата на Република Македонија се случи вооружен конфликт помеѓу припадниците на вооружените сили на Република Македонија и припадниците на ОНА. За надминување на вооружениот конфликт од страна на релевантните политички субјекти во државата, а со посредство на претставниците на ОБСЕ, Европската Унија, САД и НАТО беа преземени бројни активности. Како резултат на тие активности под покровителство на Претседателот на државата потпишан е Рамковниот договор со кој е ставен крај на вооружениот конфликт.

По потпишување на Рамковниот договор релевантните политички субјекти во државата одлучија Собранието на Република Македонија да донесе закон за амнестија на учесниците во вооружениот конфликт.

Имајќи ги предвид постконфликтните настани во Република Македонија, а заради целосно остварување на Рамковниот договор и зацврстување на мирот и хармоничниот соживот се смета дека е потребно да се донесе овој закон за амнестија како кривично-правен инструмент, што секако позитивно ќе се одрази на лицата опфатени со Законот и нивно побрзо враќање во општеството како слободни и корисни граѓани.

ка притворот на обвинетите за "Раштански лозја" трае премногу долго.

Иако пратеникот на ДПА, Џевдет Насуфи, се изјасни дека Предлог-законот би можел да ја наруши правната сигурност во државава, сепак не се исклучува можноста лидерот на партијата, Арбен Џафери, да се согласи со предлогот на Љубчо Георгиевски, под услов со амандманска интервенција да се амнестираат и некои членови на ДПА.

За разлика од ДПА, во Демократската унија за интеграција е јасно дека нема да се поддржи овој Закон. Ваквата одлука произлезе откако лидерот Али Ахмети го пресече двоумењето кај некои свои пратеници, со изјавата дека нема потреба од нова амнестија.

Зоран Крстевски, поранешен виш советник во Кабинетот на тогашниот министер за внатрешни работи, Љубе Бошкоски, за постконфликтната амнестија, вели:

"Таа се прифаќа како политичка прага, затоа што во

моментов тоа е единствен начин бранителите да се ослободат од бесконечниот притвор и да се извлечат од прангите на еден политички монтиран процес, чија крајна цел е донесување неправедна пресуда. Во принцип не ја прифаќам амнестијата затоа што се прави замена на тези и се изедначуваат агресорите и бранителите. А на бранителите за "Раштански лозја" им се наметнува вина за нешто за што не се виновни. Очигледно со овој Закон се амнестираат и монтирачите на 'новораштанскиот случај', кои на овој начин ќе ја 'одбегнат' одговорноста за монструозно монтираниот процес во содејство со партизираното судство".

ПРЕТСТАВКА

"Доколку македонскиот суд навистина сака да ја докаже својата валидност и легитимност и навистина да работи во согласност како со македонските, така и со меѓународните закони, тогаш јавно го повикуваме да се издигне наддневните политики на било која владејачка партија и навистина независно да ја извршува својата работа, а не девет месеци да држи невини луѓе во затвор", изјави Билјана Цветкова, сопруга на Александар Цветков, која заедно со другите сопруги на обвинетите протестираше пред затворот во Шуто Оризари. Во претставката која тие ја доставија до собраниската Анкетна комисија за заштита на слободите на граѓаните, обвинија дека нивните сопрузи не ги уапсиле полицајци, туку припадници на Агенцијата "Оса". Тие тврдат дека лично Бранко Бојчевски и вработените во Агенцијата вршеле претрес во куќата на Горан Стојков, при што на двете нивни малолетни деца им бил вперен пиштол во главата. На ваквите обвинувања со своја

реакција се јави и Бранко Бојчевски, основач на Агенцијата и советник за национална безбедност на претседателот на државата. "Се колнам во децата, дека ниту јас, ниту мојата Агенција за обезбедување 'Оса' не сме учествувале во апсење, приведување или претрес на домовите на обвинетите за 'Раштански лозја'. Ако сум направил вакво злосторство, кое го сметам за поголемо и од нивното, јас нема да чекам Судот да ми пресуди, туку сам ќе го сторам тоа. Совршено злосторство нема, па такво не може да биде ни ова кое ми се припишува. Барам да се формира комисија од домашни и од странски експерти, да ги провери овие обвинувања и да ги потврди или да ги демантира. На располагање ги ставам сите вработени во Агенцијата, од нејзиното основање до денес. Би замолил и МВР да ја стави на располагање целата документација во врска со овој случај", изјави Бранко Бојчевски. Тој потенцираше дека не само што не учествувале во апсењето и во претресите, туку немале ниту директен контакт со обвинетите или со било кој член од нивните семејства. "Не знам - додава Бојчевски, ниту каде живеат. Агенцијата нема овластување да апси. Не е работа на директорот на Бирото за јавна безбедност да приведува. Покрај 10.000 обучени полицајци, зарем би ангажирале луѓе од агенција за ваква работа". "Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди во МВР веќе ги проверува наводите во претставката која им ја препратила Комисијата. Во МВР нема документи кои би ги потврдиле наводите изнесени од роднините во случајот", вели Горан Павловски, шеф на Кабинетот на министерот за внатрешни работи, Љубомир Михајловски - Џанго.

ЉУБОТЕН

Додека се расветлува случајот "Раштански лозја", јавноста е преокупирана со шпекулациите дали Љубе Бошкоски ќе оди или не во Хаг. Во меѓувреме, Министерството за правда на Република Македонија доби допис од Канцеларијата на јавниот обвинител на Хашкиот кривичен трибунал на Обединетите нации за поранешна Југославија, во кое се вели дека спроведува истрага во врска со сериозни прекршувања на Меѓународното хуманитарно право за време на настаните во Љуботен во Македонија, во август 2001 година, преку обезбедување на сите информации. Во својство на сведоци покани за сослушување добија Златко Кеќковски, Ставре Џиков, Бојан Ефтимов, Јованка Никодиновска. И покрај ваквото соопштение кое до медиумите го упати Агенцијата за информации на РМ, поранешниот виш советник во Кабинетот на ексминистертот Бошкоски, Зоран Крстевски, вели:

"Во вторникот наутро разговаравме со хрватскиот адвокат Ходак. Последните информации кои тој ги добил директно од Судскиот кривичен совет од Хаг, јасно укажуваат дека не е покренато никакво обвинение во време на ингеренциите на Хашкиот трибунал до декември 2004 година. Од само некому познати причини се пласираат дезинформации за покренување обвинение, кое ќе биде упатено и на адреса на Македонија".

За овој случај, претседателот на државава, Бранко Црвенковски вели: "Ако Хашкиот суд сака да го зачува впечатокот дека е принципиелен и објективен, треба да постапи по сите пет случаи за кои му ја доставивме севкупната документација. Ќе биде тешко одбранливо дека само едната страна вршела злосторства".

Како што е познато, освен за случајот "Љуботен", македонските власти на Хаг му ги доставија и предметите за лидерите на ОНА, за злостор-

ството извршено над градежните работници на "Маврово", за затворањето на Липковската брана и за гробницата кај Непроштено.

Деновиве, секојдневно, како предупредување, педесетина приврзаници и симпатизери на Љубе Бошкоски, протестираа пред Амбасадата на Република Хрватска во Скопје, против продолжувањето на притворот на Бошкоски во Истражниот затвор во Пула, како и поради најавата дека ќе го судат во Хаг. Организатор на протестот беше Здружението на поранешни припадници на специјалната единица "Лавови", регистрирано под називот "За Македонија секогаш сè". "Бошкоски достоино ја бранеше државата во војната во 2001 година. Треба да се срасиме како Македонци бидејќи тој е в затвор. Ал-

банците масовно протестираат бранејќи убијци. Нашиот водач го изгубивме по затворите и сè уште седиме дома и тоа без работа. Ги повикуваме Македонците од никого да не се плашат и непоколебливо да застанеме во одбрана на борецот Бошкоски", велат учесниците на протестот, кои воедно ги повикаа претседателот Бранко Црвенковски и премиерот Владо Бучковски да не дозволат Бошкоски да биде однесен во затворот во Хаг. Адвокатите на Љубе Бошкоски немаат информација за обвинението на Хаг. Тие сè уште не можат да потврдат дали Хашкиот трибунал донел одлука да поведе обвинение против поранешниот министер за внатрешни работи за случајот "Љуботен".

Звонимир Ходак, не може да зборува ништо додека

Хашкиот суд јавно не ја соопшти одлуката и не го добие обвинението в раце.

"Побарав од Советот за соработка со Хашкиот суд да ми го врачат обвинението, но тие велат дека немаат таква информација. Никој не потврдува, но се плашам, дојдено е до позиција дека нешто би можело да биде. Така се наоѓаме во една висечка ситуација", рече Ходак кој потенцира дека одбраната му е комплетно подготвена.

И адвокатот Ненад Јаниќевиќ не е информиран за никаква одлука на Хаг.

"Имам полномошно од Бошкоски и сè зависи од неговата волја. Само се надевам дека сепак нема да биде обвинет", вели Јаниќевиќ.

Од друга страна, пак, неодамна Флоренс Хартман, портпаролка на Карла дел Понте, изјави дека истрагата е завршена, дека предметот за Љуботен е во рацете на хашките судии.

Во оптек се и информациите дека за случајот "Љуботен" ќе има дополнителна истрага во февруари, кога во Скопје повторно се очекува доаѓањето на истражителите на Трибуналот. Хашкиот трибунал има право на ваков став и продолжување на истрагата, ако дел од работите докрај не им се јасни или им се контрадикторни на судиите.

Александар Милошевиќ, хрватскиот амбасадор во Македонија за А1 телевизија, вели:

"Ако се покрене обвинение, Хрватска мора да го стори тоа, зашто на тоа ја обврзува нашиот уставен закон во соработка со Судот во Хаг. Тој ги регулира постапките на хрватското обвинителство во случај некој хрватски државјанин да биде обвинет пред Хашкиот трибунал. Според тоа, договорот е да. Но, ако го бара Македонија, нема да го испорачаме, зашто тој е хрватски државјанин, и тоа ни го забрануваат законот и Уставот. Не може хрватски државјанин да биде испорачан на трета земја", изјави Александар Милошевиќ.

